

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. BEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Negyven gyalogos és tizenegy lovashadosztály áll szemben északon hadseregünkkel

Auffenberg tábornok 30,000 oroszot elfogott és 200 ágyut zsákmányolt — Németország ünnepli diadalunkat — Lemberget védik seregeink — A németek Lodzban — Az oroszok bevallják vereségeiket

Hogy nem érlelte meg a döntést az északon folyó gigászi csatában még a mai, kilencedik nap sem, az egészen érthetővé válik, ha elolvassuk Höfer vezérőrnagynak, a vezérkari főnök helyettesének azt az összefoglaló jelentését, melyben a rengeteg kiterjedési harcmező eddigi eseményeiről beszámol. *Negyven gyalogos- és tizenegy lovashadosztályt küldött a monarchia ellen a muszka cár, közel másfél milliónyi hadsereget, gondolván, hogy ekkora haderő minket, a kisebb hadsereget, egy csapásra el fog söpörni a földről. Keservesen csalódott a muszkák ura. A legázólsunkra küldött milliónyi hordának a felét már visszalökték hősi seregeink s a halottak és foglyok tizezreitől megfogyatkozottan, munióktól megfosztottan menekült vissza Wolyinia pocsolyáiba sok százezer orosz. Szélső balszárnyunk: Auffenberg tábornok hadserege egymagában 30,000 főnyi sereget ejtett foglyul és rengeteg munióit, köztük 200 ágyut szedett el a megvert és üldözött ellenségtől. Ez az óriási győzelem, amelyet velünk együtt lelkesen ünnepel a szövetséges Németország, ha nem is döntötte el véglegesen a csatát, de annak eredményét, a javunkra való eldőlését óriási mértékben elősegíti. Egész művöltában akkor leszünk képesek megérteni és értékelni balszárnyunk gyönyörű munkáját, ha Kelet-Galicában is döntésre érik az itközveteg egész láncolatából sorakozó, nagy kiterjedésű mérkőzés, amikor összetömörülve a most még különböző pozíciókban harcoló seregek, utolsó összecsapásra rohannak a szemben álló haderők centrumai. Ezt az utolsó összecsapást Lemberg sorsa nem befolyásolhatja. — Különbben is még az sem bizonyosság, hogy Lemberget pillanatnyilag áldozatul kell-e számunk a sokkalta nagyobb cél: a végleges győzelem érdekében. Lemberg még áll, a város előtt hősiesszen harcolnak dicső seregeink s az ellenség, amely reájuk tör, minden számbeli tulsulya dacára sem az a fölényes haderő, amely visszavethető nem volna. Az idegek további megfeszítésére, türelemre és okos várakozásra van szüksége az itthon maradt millióknak, akiknek életét, javait védelmezik odafönt rettenthetetlen katonáink.*

Távirataink az oroszok elleni küzdelmeinkről itt következnek:

30,000 orosz osztrák-magyar fogságban

Bécs, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A harctérről érkezett megbízható jelentés szerint Auffenberg tábornok hadserege 30.000-nél több oroszot ejtett fogságba.

Budapest, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A munkapárti körben tegnap este nagy öröm nyilvánult meg Auffenberg és Dankl sikerei fölött. Egyik tekintélyes katonaviselt képviselő, aki alaposan ismeri hadseregünk hadállását, kedvezően magyarázta Höfer vezérőrnagy legutóbbi jelentésének valamennyi részletét és nyomatékosan hangoztatta, hogy Auffenberg sikerei sokkalta nagyobb jelentőségűek a harc további alakulására, mint az az első hivatalos jelentésből kitűnik. — A felvilágosítások felettébb megnyugtatóan hatottak, ugyancsak Tisza István gróf miniszterelnök nyilatkozata is.

Budapest, szeptember 3. (Magyar Távirati Iroda.)

Egy gyalogos főhadnagy, aki a tyszowcei csatában megsebesült, elmondta, hogy Auffenberg tábornok győzelmét szuronyrohammal vívták ki. Sikerünk — mondta a főhadnagy — sokkal nagyobb, mint a közönség gondolja.

A bécsi sajtó a kelet-galiciai helyzetről.

Bécs, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A Fremdenblatt minden irányból érkezett értesítéseit összegezve megállapítja, hogy Oroszországgal vívott háborunk már eddig is az osztrák-magyar haderő tulsulyát bizonyította. Az orosz haderő csak Lemberg közelében mutatkozik aktívnak.

A Reichspost úgy tudja, hogy Lemberg körül elegendő erővel bírnak az orosz előnyomulás feltartóztatására. A város ideiglenes megszállása semmi esetre sem jelentené erős harevonatunk áttörését.

A Neues Wiener Tagblatt szerint Dankl

és Auffenberg győzelmének óriási jelentősége abban áll, hogy a Krakkó—Przmysl—Lemberg vonal megtámadása teljesen lehetetlenné vált, úgy, hogy az oroszok Lemberg közelében elért pillanatnyi sikere efemer-értékűnek tekintendő.

A Zeit a német és osztrák-magyar szövetséges haderőt legyőzhetetlennek tartja és megállapítja, hogy türelemmel és nyugalommal nézhetünk a végső döntés elé.

Foglyok tizezrei, 200 zsákmányolt ágyu

Budapest, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) Hivatalosan jelentik:

A Dankl- és az Auffenberg-hadseregtől eddig 11,600 hadifoglyot szállítottak el és további 7000 foglyot jeleztek.

A Hatizwa melletti csatában, amennyire eddig ismeretes, 200 ágyut, nagyon sok hadianyagot, 4 automobilt és a 19-ik orosz hadtest tábori irodáit, nagyon fontos titkos ügyiratokkal együtt, zsákmányoltunk.

Az ellenség teljes visszavonulásban van, hadseregünk teljes erővel üldözi.

A balkáni harcszintéren a Pongrácz vezérőrnagy parancsnoksága alatti három hegyi dandár néhány nappal ezelőtt előnyomult Montenegroba a Bielica melletti határmagaslaton álló hadtest ellen s a számra nézve tulnyomó ellenséget több napi hősiess támadással visszavetette; nehéz ágyukat is zsákmányolt és merész cselekedeteivel mentesítette a montenegroiak által szorongatott határerődítményt.

Höfer vezérőrnagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Lemberg ellenáll

Budapest, szeptember 3. (Magyar Távirati Iroda.) A hadisajtószállásról jelentik:

Az orosz tulerő helyzete Lembergnél nem fölényes. A döntés elhúzódhatik. Az ofenzívában levő orosz seregek a Bug folyóra támaszkodnak.

Budapest, szeptember 3. Lemberg

előtt nagy események készülnek és még sok nap eltelik, amíg a mérkőzés eredményét megtudjuk. Seregeink hőiesen védik a várost. A polgárságot felszólították, hogy aki akar, elutazhatik, azonban a legtöbben a városban maradtak.

Az északi csata eddigi eredménye

Budapest, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) Hófer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese ma este részletes kommunikét tesz közzé, a melyben kifejti, hogy azok a csaták, amelyek az orosz harc-színtéren a mi offenzívánkból kifejlődtek, a hadjáratot még nem döntötték el.

Csapatunk a nyugati szárnyon ellenséges területre mélyen előnyomulva, Kelet-Galiciában a hazai földet ellenséges tulerővel szemben lépésről-lépésre védelmezve, hősi vitézségünk hírét mindenütt beigazolták és a még előttiünk álló küzdelmek elé bizalomteljesen tekintenek.

Aközlemény azután nagy vonásokban vázolja az elmúlt hét eseményeit, leírja Auffenberg és Dankl tábornokok hadseregének nagy győzelmeit és megállapítja, hogy a foglyok egész serege, számtalan hadianyag, ezek között 200 ágyú és sok gépfegyver jutott kezünk közé. Leírja azután a keletgaliciai nagy küzdelmet, amelyben seregeink a Lemberg-től keletre és északra fekvő szűkebb területre vonultak vissza anélkül, hogy a nagyon kimerült ellenség ezt a mozdulatot képes lett volna megzavarni.

Összefoglalólag megállapítható, hogy eddig mintegy 40 orosz gyalog- és 11 lovas-hadosztály ellen harcoltunk és ezeknek legalább felét nagy veszteségeket okozva visszavetettük.

Az oroszok beismerik nagy vereségeiket.

Pétervár, szeptember 3. (Magyar Távirati Iroda.)

A „Novoje Wremja“ beismeri az orosz vereségeket, de szépíteni igyekszik a helyzetet. Ezt írja többek között: Senki sem várta, hogy győzelmesen be fogunk sétálni Bécsbe és Berlinbe. Az ellenség legyűrte néhány hadtestünket, de mi bizalommal várjuk munkánk eredményét.

Auffenberg győzelmének híre Berlinben.

Berlin, szeptember 3. A Zamosce és Tyszowce között aratott nagy győzelmünk hírére a német főváros közönsége nagy tüntetést rendezett, amely késő éjjelig tartott. A tüntetők lelkesen éltették hadseregünket és királyunkat.

Budapest, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) Berliini tudósítások jelentik, hogy az osztrák-magyar csapatok legújabb győzelme a német főváros lakosságát tegnap este a legnagyobb lelkesedésre ragadta. A félhivatalos *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* ezeket írja:

A Reims és Verdun közötti győzelmek fölötti lelkesedésbe belevegyül a hír szövetségesünknek az oroszok fölött kivívott nagyszerű győzelméről. *Németország lelkesedéssel üdvözli azt a dicsőségteljes fegyvertényt és szí-*

ve legmélyebből szerencsét kíván Ferenc József császárnak és királynak a naphoz, mely egy további hervadhatatlan dicsőséggel tele írott lappal gazdagítja az osztrák-magyar hadsereg dicsőteljes történelmét. Ragyogó képességek és a csapatoknak csodálatos teljesítményei működtek közre a győzelemben.

A *Lokalanzeiger* katonai munkatársa így értékeli tegnapi győzelmünket: *Aki csak egy pillantást vet a térképre, az nem igen fogja leheltségének tartani, hogy az oroszok Auffenberg seregeinek sikerei után tovább is megkíséreljék az előnyomulást Lemberg ellen, mert*

Páris veszedelme

„A német császár sohasem lépett volna francia földre, ha a vezérkar annak még csak a lehetőségére is számított volna, hogy a németeket visszavetethetik a francia határon” — írja a *Localanzeiger* mai száma. Am a német vezérkar jól számított, jól ismerte a francia haderőt, jól tudta, mire képesek a franciák. A franciák csak azt tudták kiabálni, hogy „Á Berlin!”, „Direkt á Berlin!”, — a német seregek pedig masiroznak Párisba, egyenesen Párisba. Ma hire jön, hogy a németek visszavetették azt a tíz francia hadtestből álló sereget, amelynek főadata volt, hogy föltartóztassa őket Páris felé vonulásukban s miután a franciáknak ez az utolsó reménye is rombadőlt, a köztársaság elnöke és kormánya elhagyta Páris, amelynek bucsuzóul is csak egy hazugságot tudott adni, hogy „Végül győzni fogunk!”

Tíz francia hadtest veresége

Berlin, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A német nagyvezérkar jelenti:

A francia felvonulás centrumát, körülbelül tíz hadtestet, tegnap Reims és Verdun között visszaverték és állandóan üldözik. — Vilmos császár a csata közben a trónörökös hadseregénél tartózkodott.

Berlin, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállásról jelentik, hogy a Givet erődtímeny augusztus hó 31-én elesett.

A kormány menekül Párisból

Páris, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A Havas-ügynökség közli Rómán át, tegnapi kelettel:

A kormány a nemzethez manifesztumot intézett, amelyben közli, hogy a háborút az egész nagy vonalon folytathatja, de szükségének tartja, hogy székhelyét Párisból máshova tegye át.

Páris, szeptember 3. Poincaré köztársasági elnöknek és a kormánynak Franciaországhoz intézett kiáltványa, amelyben tudatják azt az elhatározásukat, hogy Páris elhagyják, a többek között így szól:

— Jelszavunk: mindaddig ellenállani, amíg az oroszok állandóan előnyomulnak, hogy a német birodalom szívének megadják a döntő dőfést! Végül győzni fogunk!

az esetben egyáltalán nem volna lehetetlen, hogy Dankl és Auffenberg tábornokok győzelmes seregei bekerítsék őket.

Lodz a németeké?

Lemberg, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A *Slovo Polskie* jelentése szerint a németek már augusztus 20-án bevonultak Lodzba, áthaladtak a Pilica folyón és Kielce környékén egészen Radoszyce-ig értek, ahol érintkezésben vannak a mi csapatainkkal.

Bombavető repülőgépek Páris fölött

Berlin, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A Wolff-ügynökség jelenti:

Német aviatikusok jelentek meg tegnap ismét Páris fölött. Két repülőgép jelezte, hogy a német csapatok közelednek s mind egyik aviatikus bombát dobott a városra. Az egyik bomba IV. Henrik szobrának közelében esett le. Ugyanott megtalálták egy német zászlóba göngyölve az aviatikus levelét, a melyben Páris lakosságával közli a német győzelmekről szóló legutóbbi hivatalos jelentéseket. A másik aviatikus szintén ledobott egy bombát, amely a Place du Concorde közelében ért földet. Ez az aviatikus is jelentést dobott le a német győzelmekről. Mind a két aviatikus azután visszafordult és a német csapatoknál szállt le.

A francia flotta az Adrián

Bécs, szeptember 3. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) Hivatalosan jelentik:

Szeptember elsején reggel a francia Földközi-tengeri flotta, amely 16 nagy egységből (hadihajók és páncélos cirkálók) és számos torpedó-járműből állott, a Boche di Cattaroból nagy távolságra feltűnt a láthatáron és nagykaliberű ágyukból 40 ágyulövést tett a Bostro magaslaton álló régi erőd ellen, anélkül, hogy kárt tett volna. Az erősségben három ember megsebesült. A francia flotta azután északnyugat felé hajózott, majd dél felé fordult, mindjárt azzal a céllal, hogy távozzék az Adriából. A francia flotta déli partjeinkon bizonyára demonstrációra szorított, ami azonban egészen hatástalan maradt.

Asquith az angolok vereségéről

Bécs, szeptember 3. A Zeit jelenti Londonból:

Asquith miniszterelnök az alsóház tegnapi ülésén beismerte az angol seregek vereségét, amelyet a németektől szenvedtek. A miniszterelnök bevallotta, hogy a veszteség különösen Cambrais-nél volt rettenetes, ahol egy századból mindössze három ember maradt meg s előadásához hozzáfűzte, hogy a boxer-lázadás és a burok elleni harc csak pliknik volt a mostani hadjáratához képest.

Tábori és hadi felszerelésekhez
EVŐESZKOZOK ψ KESEK ψ PALACOK

FŐZORÉSZÜLÉKEK, VIL-LANTOS LAMPÁK, HÁTI ZSÁKOK ALVÓZSÁKOK TEVESZŐR - TAKARÓK

BŐRÖNDÖK REVOLVEREK ÉS TÖLTÉNYEK BROWNING
MENTZE ÁRUHÁZABAN, PIAC-UTCA 38. SZÁM

Halálra szántak az orosz katonák

A cár seregének óriási veszteségei Tizenhét véres ütközet

A *Neue Freie Presse* egyik legutóbbi számába *Roda Roda*, a nagy világlap harctéri tudósítója a sajtóhadiszállásról a következő érdekes cikket írja, amelyben orosz ellenségeinket jellemzi:

— Még tart a nagy ütközet Lembergél, beláthatatlan távolságban, beláthatatlan időben is. De már azokból a szörványos jelentésekből, amelyek idáig érkeztek, meg lehet állapítani, hogy a mai orosz gyalogság semmit sem veszített hies szívósságából. Ha egykor Nagy Frigyes így sóhajtott fel: „Előbb agyon kellene löni az orosz gránátost, hogy azután fel lehessen dönteni” — a mi harcosaink most a nagy fáradtsággal visszazoritott ellenséget rövid elővonulás után ujonnan ázott védőárkokban újból megtalálják és a tegnapi, tegnapelőtti játék kezdődhetik újból. A francia katonáknak telve izzó harci vágygyal indul az ütközetbe, dühösen támad, — megveretve vigasztalanul és fejveszeten szalad és egyhamar nem áll helyre. *Az orosz katonák izgalom nélkül megy az ellenségnek és Isten rendeltetéseként fogad mindent, győzelmet vagy veszteséget.* A győzelem nem teszi elbizakodottá, a vereség nem hozza ki a sodrából. Békében hozzászokott a türéshez és tűr a háborúban is. Letargikuson, lassan, érzéketlenül felépíti sáncait, védelmezi őket, türi, hogy kiűzzék belőlük s a legközelebbi alkalommal felépíti sáncait újra.

Minden talpalatnyi földet vérrel kell megvásárolni a muzsikoktól. Az orosz haditörténet tizenhét ütközetéről fölületes áttekintést készítettem ma. Nem hiányzik belőle jelentősebb csata, csak azokat hagytam figyelmen kívül, ahol az oroszok mellett szövetségeseik is résztvettek az ütközetben.

Az összeállításból kitűnik milyen irtózatosságot szenvedtek a orosz seregek. A halottak, sebesültek és eltűntek száma orosz részről 1758-ban Zorndorfnál 50 százalék, 1807-ben Friedlandnál 22 százalék, 1812-ben Szmolensknél 10 százalék, 1812-ben Borodínánál 35 százalék, 1829-ben Kulawtschánál 9 százalék, 1831-ben Grochowánál 13 százalék, Ostrolenkánál 14 százalék, Almánál 17 százalék. 1854-ben Inkermannál 24 százalék, 1854-ben Tschernajánál 13 százalék, 1877-ben Plewnánál (második ütközet) 23 százalék, 1904-ben Jalunál 8 százalék, Wafangfunál 7 százalék, Liaojánál 11 százalék, Schahónál 21 százalék, 1905-ben Sandepunál 12 százalék, Mukdennél 23 százalék, *átlagban tehát 18 százalék.* Az 1870—71. háborúban ez a szám tizenkét és fél százalék.

Látni való, hogy ezek impozáns veszteségi százalékok, de látni még egyebet is: *tizenhét nagy ütközetükből az oroszok éppen hármát nyertek meg:* győztek Kulewitschánál a törökök ellen, Groschowánál és Ostrolenkánál a lengyelek ellen. *Összes többi ütközetükben, ahol a poroszokkal, franciákkal, angolokkal, törökökkel, piemontiakkal, japánokkal, tehát mindenhol, ahol organizált ellenféllel állottak szemben, vereséget szenvedtek.* A kraszniki ütközetet már ebbe a listába sorolhatjuk. *A kraszniki ütközet, a harcolók összességét tekintve, a történelem legnagyobb csatáihoz, a lipcseihez és a königrützihez ér.*

Hány ifju élet eshetett áldozatul Metz és a Vogézek között a németek óriási diadalának,

amelyet rövid idő alatt ugyszólván első rohamra viktak ki európai idegekkel rendelkező ellenséggel szemben.

A most folyó lemergi csatánál milliók hadseregek állanak egymással szemben, a Visztulától a Dnyeszterig és mindkét ellenfél küzdeni fog végső lehelletéig.

Titánok példanélküli harca ez.

Hogy mi győzünk — és ez várható — akkor osztrák-magyar katonák követték el *a legdicsteljesebb és legfárasztóbb fejevortényt, amelyet valaha csak elvégeztek.*

Rémuralom Nisben

Bukarest, szeptember 3. (Magyar Távirati Iroda.)

Ide érkezett menekültek beszélnek, hogy Nisben a szerb tiszték rémes terrorizmusa elviselhetetlen.

A szkupstina két tagját, akik a hadvezetőséget bírálták, agyonlőtték, másik négy képviselőt letartóztattak.

Pasics miniszterelnök teljesen elvesztette hatalmát és Jankovics tábornok korlátlanul uralkodik. A hadsereg nagy pénzühiányal küzd.

XV. Benedek

Della Chiese lett az új pápa

Rómából érkezett távirat jelenti, hogy a bibornokok testülete *Della Chiese bibornokot választotta meg pápává.* Della Chiese mint pápa a XV. Benedek nevet vette fel.

Mint annyiszor, most is meglepetéssel zárult a konklávé. Amikor X. Pius örök álomra hunyta le szemét, mielőtt még a bibornokok elindultak volna a konklávéra, *Ferrata Gotti* és *Maffi* biborosokat emlegették a papabilisek között. Az első szavazás alkalmával azonban — mint jelentettük — *Maffi* biboros csak 30 szavazatot kapott, a következő szavazás sem hozta meg neki a kétharmad többséget. A harmadik, tehát a döntő szavazás már eredménynyel járt, azonban a döntés már *Della Chiese* bibornokot juttatta a tiarához, jöllehet ő róla előzőleg keveset beszéltek mint pápajelöltől.

Hogy milyen irányt vesz majd a Vatikán politikája Della Chiese, azaz most már XV. Benedek uralkodása alatt, arra nézve egy bibornoknak a pápaválasztás megkezdése előtt tett nyilatkozata adhat némi tájékoztatást. A *Giornale d'Italia* tudósítója a konklávé megkezdése előtt beszélgetést folytatott egy bibornokkal, — a tudósító nem nevezi meg a bibornokot — aki a következőket jelentette ki:

— A szent kollégium olyan pontifikátusi korszakot óhajt, amely visszavezet minket a nagy megbékéltetés történelmi föladatához. A leendő pápának további föladata, hogy az epizkopátusnak ismét megszerezze a teljes hatalmat. E cél elérésére *energikus pápára* van szükség, aki ismeri a nagy katolikus egyházcsalád lelki szükségleteit, de egyúttal a társadalmi kérdések nagy doktrínáit is. *A mai kereszténységnek energikus pápára van szüksége.* A biborosoknak be kell látniok, hogy a kor követelményeinek megfelelő pápát kell választaniok.

Valóra váltja-e XV. Benedek ezeket a reményeket, hamarosan elvállik.

A debreceni segély-akció

A behívott katonák visszamaradt családtagjainak segélyezésére újabban adakoztak: Dinnyés Gyula 4, Szentgály Jenőné 2, özv. Budaházy Albertné 4, N. N. 3, özv. Némethy Lajosné 2, Csink Aladárné 1, dr. Márton Kálmánné 3, özv. Szedlák Józsefné 1, Korom György 2, N. N. 1, dr. Kocsár Gáborné 4, N. N. 5, N. N. 2, Cz. T. 2, Megvaszai Ferenc 5, Freund Jenőné 2, Linder Péterné 2, Materny Lajosné 5, Mandel Ernőné 2, Boross Izidorné 2, Fleischer István 2, Ekli Józsefné 2, Haendel Vilmos 5, Havas Vili 1, Csanak Józsefné 5, dr. Dóczy Emilné 5.60, Kernhofer Józsefné 2, Dresdnerné 3, Nagy Józsefné 2, Nagy Lajosné 3, dr. Tihanyi Józsefné 5, özv. Szöki Jánosné 1, Berényi Gáborné 5, dr. Sebők Ernőné 5, Tóth Anica 2, Moqór Béla 2, Rentka Árpád 2, Rentka János 5, Hajnal Dezsőné 4, Hochfelderné 2, Szabó Sándorné 5, N. N. 2, Dienes Barnáné 5, N. N. 2, özv. Kaszanyitzkyné 5, Kondor Zsigmondné 5, Blass Éde 2, Kovács Józsefné 1, Farkas és Weisz 5, Csontos Péter 20, Szentiványi Mihály 5, Fonciére Pesti biztosító intézet tisztviselői 20, Deák Ferenc 10, Schön Sándor perselygyűjtése 2.78, dr. Baltazár Dezső 100 koronát.

Ékszereket adományoztak: Widder Jenőné 1 karikagyűrű, Druck Henrik 1 karikagyűrű, Weisz Ilus 1 arany karperec, 1 aranygyűrű, Kertész Béláné 1 arany lánc, 1 aranygyűrű, Legányi Gyula 1 ezüst óra, 1 ezüst karperec, 1 ezüst óralánc, 1 korál nyaklánc, Vági Rózsi 1 ezüst óra, egy ezüst óralánc, 2 aranygyűrű, Csóka Margit 1 aranygyűrű, 1 ezüst kanál, Csóka Rózsi 1 arany gézélőgomb, 1 ezüst fülbevaló, 4 ezüst érem, Weszczky Zsigmondné 1 arany karperec, 1 aranygyűrű, Pataky Zseni 1 karikagyűrű, Müllner Amália és Ella 1 bross és 1 hajtű gránát, 1 pár fülbevaló, Müllner Méri 1 gyűrű, Müllner Mariska 1 gyűrű, Trigrarszky Ferenc 1 aranygyűrű, Kronovitz Ignátné 1 aranygyűrű, Boros Erzsébet 1 aranygyűrű, Péchujfalusi Péchy Hilda 1 aranygyűrű, Péchy Etelka 1 arany fülbevaló, Péchy Irén 1 arany fülbevaló, Pongrácz Elemér 1 arany karperec, 2 ezüst lánc, Pongrácz Kálmán 1 karperec, 1 aranygyűrű.

A Vörös Kereszt Egylet részére a következő adományok érkeztek: Tócs-kerti Eröss Lajos-utcai lakosok 15 férfi ing, 24 nadrág, 18 párnahaj, 24 harisnya, Lestyán Adorjáné 6 üveg befőtt, 1 csomag citrom, 1 csomag cukor, 3 férfi ing, 2 lepedő, 2 párnahaj, 2 láb-ralaváló, 5 üveg bor, Kaszanyitzky Endre 24 tányér, Földváry Károly 8 üvegtányér, Siposs építész 250 csésze kávé, Medgyaszay Lenke 2, Matelky Mariska 2, Borsos Kata 2, özv. Márk Pálné 2, özv. Székely Károlyné 2, dr. Vásáry István 20, Vadász Emil 25, Buday Aladár jelvényért 2, Freund Böske jelvényért 1, Sáfrány Lajosné 2 kor., Fischbein Jenő 3 üveg konyak, Jármay Tamás 2 üveg bor, dr. Fülöp Ödön 7 ing, Tüdős Józsefné

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Ma utoljára!

A KÉT ANYA

Társadalmi dráma 3 felvonásban.
Vígjáték 2 felvonásban.

OH EZ A GIGETTA

Tóni mint Napoleon-modell. Kacagató.
A törzs becsülete. Indus történet.
Nemzetközi díjbirkózás. Sport felvétel.
Haborus híradó. Mozgósítási jelenetek.

Előadások kezdete este 6 órakor. Rendes helyárak. Folytatólagos bemenet.

Szombaton — Vasárnap
Teljesen új mozgóképműsor.

2 kor., Ccenke Böske gyűjtése 33.26 kor., özv. Popper Alajosné 10 kor., Szele Miklós 5 kor., Vásáry András 2 nadrág, 5 ing, Kolbenhayer Kálmánné jelvényért 2 kor., Riesz Lipót 2 üveg konyak, özv. Popper Miklósné 15 ing, 6 lábravaló, ifj. Király Ferencné 2 lepedő, 6 törülköző, 6 zsebkendő, 2 párna, 2 nadrág, 1 ing, Kaczave Józsefné 1 kosár szőlő, 50 barack, 2 párnahaj, 10 üveg befőtt, Kovács Ákos kiskabai gazdasága 50 üveg diószegi bor, 12 üveg pálinka, 50 üveg befőtt, 50 üveg paradicsom, 10 kiló tarhonya, özv. Harmath Gergelyné 1 üveg málnaszörp, 4 szappan.

A fenti adományokat köszönettel nyugtázza és további adományokat kér sürgősen Somossy László, a Vörös Kereszt Egylet pénztárnoka.

HIREK

Öngyilkos postamester Betegség miatt agyonlőtte magát

A közeli Sáránd községben négy nappal ezelőtt — mint tudósítónk jelenti — agyonlőtte magát Pikó Bálint 66 éves postamester.

Pikó Bálint két esztendő óta súlyos betegségben, gyomorrákban szenvedett. Gyógykezeltette magát, állapota azonban nem javult. A kínzó betegség miatt a postamester elkeseredett és a múlt hónapban már öngyilkosságról tett említést a feleségének, akinek rábeszélésére letett szándékáról.

A postamester hétfőn korán reggel sétára ment, majd visszatérve lakására, előkereste revolverét s visszafeküdt ágyába. Néhány perc múlva az ágyában fekvé halántékán lőtte magát. A golyó azonnali halált okozott. A postamester felesége nem hallotta a lövést s egy óra múlva reggelhez hívta a férjét. Benyitott a szobába, ahol az ágyban vértócsában találta az urát. Fellármázta a szomszédokat, orvost is hívott, de az orvos már csak a beállott halált konstataálhatta.

A községi eljáróság által megindított nyomozás során a postamester szobájában az asztalon egy újságot találtak, amelynek a szélére Pikó Bálint ezt írta:

Nem bírom tovább! Isten veled. A posta rendben van!

Férjed.

Mint hogy kétségtelenül beigazolást nyert az öngyilkosság ténye, a debreceni királyi ügyészség engedélve alapján tegnap eltemették nagy részvét mellett a postamestert.

— **Német lap Károlyi francia fogságáról.** A Vossische Zeitung egyik utóbbi száma Károlyi Mihály gróf foglyujtását a következő megjegyzésekkel kíséri: „Komikum van abban, hogy éppen Károlyi Mihály gróftól és szűkebb környezetétől érte ez a balsors. Károlyi Mihály gróf a magyar ellenzéknek rossz utra tért fia volt. A belpolitika felett érzett elégedetlenségét — ellentétben társainak a többségével — átvitte a külügyekre is. Ő volt az, aki a magyar ellenzéki férfiakkal mindenáron bucsújárását akart rendeztetni a cár atyuskához, csak hogy üssön egyet a hármasszövetségen. Alapos fáradozásba került, amíg meg tudták vele értetni ilyen vállalkozásnak az értelmetlenségét. Amint egyre kisebb és kisebb lett az a csapat, amely eleinte lángoló lelkesedéssel a groteszk ideáért, Károlyi gróf kijelentette, hogy legalább ő maga Pétervárra akar utazni, teljesen magánjellegű ügyben, Szapáry grófnak, pétervári követünknek látogatására, aki neki közeli rokona. Szapáry gróf, aki időközben természetesen elhagyta helyét, megdöbbenve kitért e

látogatás elől. Mindenkinek kő esett le a szívről Magyarországon, amikor a zabolátlan gróf Amerikába indult, ahol nem okozhatott kárt. A parlamentnek az a néhány tagja, aki hű maradt hozzá, veletuzott. Igazság szerint ezeknek az Európát megunt Amerikájáróknak nem a franciák, hanem az oroszok kezére kellett volna jutni; ezt még jobban kívántuk volna nekik.”

— **Házasság.** Lits Antal hirlapíró, az aradi „Függetlenség” helyettes szerkesztője augusztus hó 30-án házasságot kötött Kis Mariskával, az aradi Nemzeti-színház művésznőjével, a debreceni szintársulat volt tagjával.

— **A Népiroda munkásközvetítési osztályánál** szeptember hó 3-án volt:

Munkáskínálat: Asztalos 52, festő 17, ács 20, szerelő 10, bádogos 10, rézműves 2, cipész és csizmadia 48, papucos 1, földmunkás 8, betonos 1, gazdasági munkavezető 16, molnár 4, gépész 54, fémestergályos 2, gyári munkás 73, kefekötő 9, kazánfűtő 13, kályhás 1, kovács 19, reszelővágó 1, kőműves 79, palafedő 1, lakatos 53, kárpitos 4, mezőgazdasági napszámos 293, mezőgazdasági cseléd 22, napszámosnők 120, sütő munkás 1, cukrász 1, szabó 43, varrónő 12, szijgyártó 1, kerékgyártó 9, rajzoló 4, könyvkötő 1, fűszeres 4, üzleti alkalmazott 31, szakácsnő 4, mindenek 6, mészáros 2, borbély 6, nyomdász 9, kertész 1. — Összesen 1070.

Munkáskereslet: Raktárba 200, kovács 4, mezőgazdasági munkásnő 10, cipész 10, mezőgazdasági kocsis 32, borbély 6, mindenek 1, palafedő 3, csizmadia 1, bejárónő 1. — Összesen 266.

— **A Kereskedő Társulat által fentartott esti kereskedelmi szaktanfolyamon** — amelynek bizonyítványai államérvényesek — a beírások már most eszközölhetők a Kereskedelmi Iskola igazgatósági irodájában. Tanulmánydíj 65 korona. Csak kellő számú hallgató jelentkezése esetén nyitja meg a tanfolyamot az igazgatóság.

— **Szállítás a katonai tartalékkórház részére.** A debreceni kereskedelmi- és iparkamara ezennel tudomására hozza érdekltségének, hogy a szolnoki cs. és kir. tartalékkórháznál ennek működési idejére a betegeknek, az ápolószemélyzetnek és a többi élelmezésre jogosultaknak vállalkozó útján történő ellátása 1914. szeptember 10-én délelőtt 10 óra 30 perckor a kórházparancsnoksági irodában (cs. és kir. gyalogsági laktanya, Szolnok), ahol a közelebbi feltételek is meg tudhatók, nyilvános árlejtés útján adatik ki. A kórházparancsnoksághoz intézendő, bélyeggel ellátott, írásbeli ajánlatok, amelyek a kórházparancsnokságnál megtekinthető minta szerint fogalmazandók, csakis teljes érendadagokra a hozzávalóval együtt, valamint a kivételes rendelkezésekre vonatkozhatnak. Minden vállalkozó tartozik tehetségéről és vagyoni képességéről az átvételt illetőleg egy megbízhatóságára és teljesítő képességére vonatkozó hivatalos bizonyítványt idejében benyújtani. Tekintet nélkül az ajánlatok olcsóságára, az élelmezést az iveri el. akit a hadkezelőség megbízhatóságára, teljesítő képességére és a többi feltételekre vonatkozólag leginkább megfelelőeknek talál. — Minden vállalkozó tartozik biztosítékul a kb. egy évi szükséglet ellenértékének 5 százalékát, függetlenül a zárt ajánlattól, a kórházparancsnokságnál bánatpénzként letétbe helyezni.

— **Használt tankönyvek,** hatóságilag fertőtlenítve, valamint új állapotban is minden iskola részére kaphatók Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében, Piac-u. 34. sz. főposta mellett.

— **Beiratás a polgári fiúiskolába.** A debreceni nyilvános m. polgári fiúiskolában — Csapó-u. 58. — a beiratások d. e. 9–12-ig eszközölhetnek. A tanítás rendes időben kezdődik.

— **Az összes intézetekben** használt tankönyvek, legújabb kiadásban, ódon és új állapotban kaphatók Csillag Arthur könyvkereskedésében, Városház-épület.

APRÓ HIRDETÉSEK

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszerebb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén előír. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben esatolandó.

A Debreceni Független Ujság
telefon száma: Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Jelzés leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.
Apróhirdetésre telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Lakás

Kiadó lakás.
Török Bálint-utca 19. sz. alatti 4 szobás lakás mellékkeliségekkel és egész udvarral f. évi november hó 1-től, esetleg október 1-től kiadó. A lakás kivétele iránt értekezhetni Miklós-utca 24. szám alatt.

Adás-vétel

Kalapfésztés
átformálást olcsón elvállal a Kalapgyár, Simonffy-utca 2.

Gyászkalapok
nagy választékban olcsón szerezhetők be a Kalapgyár Simonffy-utca 2. szám alatti raktárában.

Beállítás
füvegek olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Karneódnél
bármilyen felhírással kaphatók a kiadóban.

Makulafur papíros
kapható a kiadóban.

KIADÓ garçon-lakás.

Az Eötvös-tér 8. sz. a házban két utcai szoba, kanu alatti külön bejárattal, butorozva vagy üresen november elsejére kiadó. Továbbá kiadó egy kőművesborplacc is. Értekezhetni ugyanott Gáll Vilmos bir. végrehajtónál.

Üzlet

A DEUTSCH-
üzletekben tescheni vaj, Andrassy vaj, írós vaj és gyenge vajas liptói túró mindennap kapható.

SZEGEDI PAPRIKA-
különlegességek óriási raktára I. INDEFELD J. JENO főszer- és gvarmat-áru nagykereskedésében nényügyi palota. Telefon 79. sz.

Ref. főiskola,

kereskedelmi, polgári, kath. gymnasium. Ablesz, Dóczy, nyilvános polgári intézet, valamint az összes más fiú- és leányiskolai tankönyvek előírás szerint fél éron kaphatók Harmathynál. Fűvészkert-utca 14. Kötés ingyen!

Lakbérleti szabályzat
kiadó cédulák bármilyen felhírással kaphatók a kiadóhivatalban.

Tábori borítékok
2 fillérjével kaphatók a kiadóhivatalban.

Zománc
cím tábla megrendelhető Hoffman és Kronovitz cégnél Piac-u. 49.

Faluvs Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csanó-u. 41.
Mérték után készítek tiszt uraknak és egyéves önkénteseknek cipőt és csizmát szabályszerűen. — Raktáron tartok mélyben készült legiobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

Állás

19-26 éves
eleven, ügyes embert keresek azonnali alkalmazásra 50 korona fizetéssel. Cim a kiadóhivatalban.

Orvos övegye
elvállal 2-3 középiskolai izr. leány vagy fiu tanulót. Arany János-utca 7.

2-3

iskolai tanulót

teljes ellátásra (kóser koszt) elfogad özv. Klein Dávidné, Arany János-utca 16. szám.

Intézeti fehérneműek fiúk és leányok részére

ingek — nadrágok — zsebkendők
kötények — asztalneműek — paplanok
matracok

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN, Kistemplombazár